

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.4.2026
COM(2026) 168 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Primul raport intermediar privind punerea în aplicare a planului de acțiune privind
liberalizarea vizelor de către Armenia**

1. Rezumat

Dialogul UE-Armenia privind liberalizarea vizelor a fost lansat în septembrie 2024. Ulterior, Comisia a elaborat un plan de acțiune privind liberalizarea vizelor (PALV), cu sprijinul experților din statele membre, în cursul a două vizite de definire a domeniului de aplicare în Armenia, în februarie și aprilie 2025. PALV a fost apoi predat de Comisie autorităților armene în noiembrie 2025.

Acest plan de acțiune prevede reforme detaliate în următoarele domenii: i) securitatea documentelor de călătorie; ii) gestionarea frontierelor, a migrației și a azilului; iii) aspecte legate de ordinea și siguranța publică; și iv) aspecte legate de drepturile fundamentale referitoare la libera circulație. Dialogul privind liberalizarea vizelor durează atât timp cât este necesar pentru îndeplinirea tuturor criteriilor de referință care au fost stabilite.

O primă misiune de evaluare a UE a avut loc la Erevan în decembrie 2025, la care au participat experți din statele membre, serviciile Comisiei, Serviciul European de Acțiune Externă, Frontex și Delegația UE în Armenia, pentru a evalua progresele înregistrate de Armenia în îndeplinirea obiectivelor de referință ale PALV. Accentul s-a pus pe primul set de criterii de referință (etapa 1), care acoperă cadrul legislativ și de politică în toate domeniile de politică vizate de PALV.

Primul raport intermediar al Comisiei se bazează pe constatările acestei misiuni de evaluare a UE și pe informațiile furnizate de autoritățile armene. Acesta se axează pe primul set de criterii de referință cuprinse în PALV, astfel cum sunt descrise mai sus. Per ansamblu, concluzia acestui prim raport intermediar al Comisiei este că autoritățile armene au demonstrat un angajament politic puternic de a realiza reformele preconizate în cadrul PALV. Deși PALV a fost prezentat Armeniei abia recent, multe dintre reformele necesare au fost inițiate sau planificate de autoritățile armene.

Comisia va prezenta constatările acestui raport Parlamentului European și Consiliului. Aceste constatări vor fi, de asemenea, prezentate și discutate de Comisie cu autoritățile armene în cadrul următoarei reuniuni la nivel de înalți funcționari. Comisia va continua să monitorizeze îndeplinirea tuturor criteriilor de referință din cadrul celor patru componente ale PALV, cu sprijinul experților din statele membre ale UE. În acest scop, în perioada următoare vor fi organizate misiuni de evaluare suplimentare ale UE în Armenia. Comisia va publica rapoarte intermediare periodice. Progresele înregistrate în îndeplinirea primului set de criterii de referință vor fi examinate îndeaproape de Comisie și de Consiliu, în vederea ajungerii la un acord pentru inițierea evaluării celui de al doilea set de criterii de referință (etapa 2). Acest al doilea set de criterii de referință va analiza punerea în aplicare a reformelor.

Comisia va continua să sprijine Armenia în punerea în aplicare a PALV, inclusiv prin asistență tehnică și financiară specifică din cadrul Planului de reziliență și creștere pentru Armenia, care se află în curs de implementare.

2. Context

Relațiile dintre UE și Armenia se bazează pe Acordul de parteneriat cuprinzător și consolidat (CEPA), care a intrat în vigoare la 1 martie 2021. La 2 decembrie 2025, Consiliul de parteneriat UE-Armenia din cadrul CEPA a adoptat o nouă agendă strategică pentru parteneriatul UE-Armenia, care stabilește priorități ambițioase și oferă un cadru clar, convenit de comun acord, pentru cooperarea în domeniul mobilității și al contactelor interpersonale.

După aprobarea de către Consiliu în iulie 2024, la 9 septembrie 2024 a fost lansat la Erevan un dialog privind liberalizarea vizelor între UE și Armenia. În octombrie 2025, Consiliul a aprobat planul de acțiune privind liberalizarea vizelor (PALV) pentru Armenia, prezentat de Comisie, care stabilește principalele criterii de referință pe care Armenia trebuie să le îndeplinească înainte ca cetățenilor armeni să li se poată acorda un regim de călătorii fără viză în UE. PALV a fost înmănat autorităților armene la 5 noiembrie 2025. Reformele legate de dialogul privind liberalizarea vizelor sunt sprijinite de UE prin

Planul de reziliență și creștere pentru Armenia, anunțat de președinta Von der Leyen în aprilie 2024.

PALV este structurat în jurul a patru componente, și anume (1) securitatea documentelor, inclusiv a datelor biometrice; (2) gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației și azilul; (3) ordinea și siguranța publică și (4) relațiile externe și drepturile fundamentale. De asemenea, planul conține două categorii de criterii de referință: în prima etapă, un set de criterii de referință se referă la cadrul legislativ și de politică. Acest prim set de criterii de referință va deschide calea pentru îndeplinirea unor criterii de referință mai specifice, care vor evalua punerea în aplicare eficace și durabilă a măsurilor relevante, într-o a doua etapă.

Începând cu 1 ianuarie 2014, cetățenii Uniunii sunt scutiți de obligația de a deține viză pentru a călători în Armenia.

Ca un prim pas treptat către viitorul regim de călătorii fără viză pentru cetățenii armeni în UE, Acordul de facilitare a eliberării vizelor UE-Armenia a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2014. La aceeași dată, Acordul de readmisie UE-Armenia a devenit, de asemenea, aplicabil. Ambele acorduri, a căror punere în aplicare efectivă este monitorizată de două comitete mixte specializate, sunt puse în aplicare în mod continuu și satisfăcător. Numărul vizelor Schengen eliberate cetățenilor armeni, precum și procentul acestor vize cu intrări multiple au crescut constant în ultimii ani. În 2019, cetățenilor armeni le-au fost eliberate 51 000 de vize Schengen (dintre care 34,8 % au fost vize cu intrări multiple), în timp ce în 2024 au fost eliberate 86 300 de vize Schengen (dintre care 43,5 % au fost vize cu intrări multiple). Acest lucru demonstrează interesul tot mai mare al armenilor de a călători în UE. Rata de respingere a cererilor de viză a rămas stabilă, situându-se la 13,2 % în 2019 și la 12,4 % în 2024, deși se preconizează că eforturile suplimentare vor conduce la o reducere și mai mare a acestei rate în viitor. Între UE și Armenia continuă să existe o cooperare foarte bună în materie de readmisie și returnare, astfel cum s-a confirmat în cadrul ultimei reuniuni a Comitetului mixt privind readmisia, care a avut loc la 9 octombrie 2025. În 2024, statele membre ale UE au emis 3 105 decizii de returnare a cetățenilor armeni și au avut loc 925 de returnări efective. În 2025¹, statele membre ale UE au emis 3 200 de decizii de returnare a cetățenilor armeni și au avut loc 1 310 returnări efective ale armenilor în Armenia. Numărul cetățenilor armeni reținuți pe motiv că se aflau în situație de ședere ilegală în UE a rămas relativ stabil, situându-se la 2 155 în 2019 și la 2 465 în 2024. Cu toate acestea, numărul semnificativ de cereri de azil nefondate din partea resortisanților armeni în unele țări ale UE, în special din partea celor care solicită tratamente medicale, reprezintă o provocare pe care autoritățile armene ar trebui să o abordeze. În 2024, 5 130 de armeni au solicitat azil în UE (față de 5 240 în 2022). Totuși, această tendință a armenilor care solicită azil a scăzut semnificativ în 2025², numărul cererilor depuse de către cetățenii armeni în UE fiind de 3 535. Autoritățile armene se așteaptă ca noul sistem universal de asigurări de sănătate al Armeniei, care a intrat în vigoare în 2026, să contribuie la o nouă scădere a numărului de cereri de azil.

3. Metodologie

În conformitate cu metodologia descrisă în PALV, Comisia trebuie să comunice Parlamentului European și Consiliului informații cu privire la punerea în aplicare a PALV de către Armenia. Prezentul raport este prima astfel de comunicare.

Prezentul raport este publicat, de asemenea, după adoptarea de către Comisie, la 29 ianuarie 2026, a primei sale strategii a UE în domeniul vizelor³, care urmărește să consolideze securitatea și integritatea spațiului Schengen, facilitând în același timp călătoriile bona fide și sporind atractivitatea globală a UE. Prezentul raport respectă principiile Strategiei UE în domeniul vizelor.

În cadrul reuniunii înalților funcționari care au supravegheat dialogul privind liberalizarea vizelor, care a avut loc în noiembrie 2025, autoritățile armene au prezentat măsurile pe care le-au luat deja pentru a

¹ Date Eurostat provizorii.

² Date Eurostat provizorii.

³ [COM \(2026\) 43 final](#).

pune în aplicare PALV și au explicat următoarele etape planificate. La 30 noiembrie 2025, Armenia și-a prezentat primul raport intermediar privind punerea în aplicare a PALV, care a fost actualizat din nou la 27 februarie 2026. În perioada 8-12 decembrie 2025, a avut loc la Erevan o misiune de evaluare a UE la care au participat experți din statele membre ale UE, serviciile Comisiei Europene, Serviciul European de Acțiune Externă, Frontex și Delegația UE în Armenia. Misiunea de evaluare s-a axat pe punerea în aplicare a primului set de criterii de referință în cele patru componente ale PALV. Această misiune de evaluare s-a bazat, de asemenea, pe două misiuni de definire a domeniului de aplicare care au avut loc în februarie și aprilie 2025 în Armenia, cu participarea unor experți din statele membre ale UE, a serviciilor Comisiei Europene, a Serviciului European de Acțiune Externă, a Frontex și a Delegației UE în Armenia și al căror scop a fost de a contribui la elaborarea PALV. Informațiile concrete cuprinse în acest raport se bazează pe aceste surse.

Acest prim raport urmează structura PALV. În cadrul celor patru componente ale PALV, raportul evaluează progresele înregistrate în ceea ce privește primul set de criterii de referință, concentrându-se asupra cadrului legislativ și de politică și oferind recomandări autorităților armene, după caz. Secțiunea finală a raportului prezintă o evaluare de ansamblu și descrie etapele următoare.

În cursul evaluării punerii în aplicare a PALV, Comisia va monitoriza în permanență, de asemenea, rata de respingere a cererilor de viză în Armenia, numărul cetățenilor armeni cărora li s-a refuzat intrarea la frontiera externă a UE sau care au fost reținuți pe motiv că se aflau în situație de ședere ilegală în UE, numărul deciziilor de returnare și numărul returnărilor în Armenia, numărul cererilor de azil în UE din partea cetățenilor armeni, precum și alți indicatori de performanță relevanți. Comisia va furniza, de asemenea, o evaluare a posibilelor efecte în materie de migrație și securitate asupra UE ale viitoarei liberalizări a vizelor pentru Armenia, înainte de a trece la evaluarea celui de al doilea set de criterii de referință, punând accentul pe punerea în aplicare. Autoritățile armene vor trebui să abordeze impactul potențial identificat pe parcursul punerii în aplicare a PALV.

Progresele vor fi evaluate pe baza unei abordări bazate pe performanță și condiționate de punerea în aplicare eficace și consecventă de către Armenia a tuturor criteriilor de referință stabilite în PALV. Acest proces nu se va desfășura în mod automat, iar progresele înregistrate în îndeplinirea primei serii de criterii de referință vor fi analizate cu atenție de către Comisie și Consiliu, în vederea ajungerii la un acord privind demararea evaluării celei de-a doua serii de criterii de referință.

Atunci când decide dacă să prezinte Parlamentului European și Consiliului o propunere de eliminare a obligației cetățenilor armeni care călătoresc în spațiul Schengen de a obține o viză de scurtă ședere, printr-o modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806, Comisia va ține seama, de asemenea, de relațiile generale dintre UE și Armenia și de orice posibil impact al liberalizării vizelor pe baza tendințelor indicatorilor de performanță menționați mai sus.

Parlamentul European și Consiliul vor adopta o decizie pe baza propunerii Comisiei, în conformitate cu procedura legislativă obișnuită prevăzută în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru aceste chestiuni.

4. Componenta 1: Securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional care să asigure integritatea și securitatea stării civile și a procesului de înregistrare civilă, inclusiv înregistrarea tuturor cetățenilor armeni într-un registru de evidență a populației electronic uniform și securizat, cu garanții adecvate în ceea ce privește cele mai înalte standarde de protecție a datelor.**

În iulie 2025, Armenia a adoptat o nouă lege privind registrul de stat al populației, care stabilește temeiul juridic pentru crearea unui registru național de evidență a populației (RNP) ca sursă națională unică de identificare personală și de date demografice în Armenia. RNP este menit să asigure integritatea, coerența și fiabilitatea datelor privind starea civilă și populația, consolidând astfel gestionarea identității,

administrația publică și furnizarea de servicii în conformitate cu standardele internaționale. În prezent se desfășoară lucrări de modernizare tehnică menite să îmbunătățească eficiența și interoperabilitatea RNP-ului Armeniei cu alte baze de date relevante.

Se preconizează că RNP armean va deveni pe deplin operațional la 1 ianuarie 2027. Acesta va cuprinde întreaga populație a Armeniei, inclusiv cetățenii de altă naționalitate, și se va baza pe înregistrarea exhaustivă a evenimentelor de viață, precum nașterile, decesele, căsătoriile și divorțurile. În plus, RNP va funcționa ca o platformă integrată pentru înregistrare în funcție de locul de reședință, eliberarea codurilor de identificare pentru serviciile publice și înregistrarea statutului juridic al persoanelor, inclusiv al cetățenilor Armeniei, al rezidenților străini, al solicitanților de azil și al refugiaților. Se preconizează că RNP – odată ce va deveni operațional – va respecta standardele relevante și va constitui o componentă esențială pentru gestionarea identității în condiții de siguranță, o mai mare securitate a documentelor, precum și o guvernare a populației și a migrației bazată pe date concrete.

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru eliberarea pașapoartelor biometrice care pot fi citite automat, în deplină conformitate cu cele mai înalte standarde ale OACI și cu practicile recomandate pe baza gestionării sigure a identității (registru de stare civilă și documentele primare) conform principiului „o persoană, un document”, inclusiv în ceea ce privește pașapoartele diplomatice și de serviciu.**

În 2023, guvernul Armeniei a lansat o licitație publică pentru introducerea unui sistem național de identificare biometrică, cu obiectivul de a moderniza gestionarea identității și de a alinia securitatea documentelor în țară la standardele internaționale. În urma finalizării procedurii de licitație, Ministerul Afacerilor Interne din Armenia a încheiat un acord de parteneriat public-privat cu societatea *HayPass CJSC* pentru dezvoltarea și implementarea noului sistem național de identificare biometrică. Acest sistem constituie o piatră de temelie a reformei mai ample a sistemului Armeniei de pașapoarte și documente de identitate.

În conformitate cu cerințele noului sistem, toate documentele de identitate eliberate de Armenia – inclusiv cărțile de identitate, pașapoartele, permisele de ședere, documentele de călătorie și pașapoartele diplomatice și de serviciu – vor include elemente biometrice de identificare și vor respecta standardele și practicile recomandate stabilite în documentul OACI 9303. Reforma din cadrul acestui nou sistem este concepută pentru a asigura un nivel ridicat de securitate a documentelor, de interoperabilitate și de recunoaștere internațională.

O revizuire cuprinzătoare a cadrului juridic care reglementează documentele de identitate și procedurile conexe este în curs. Se preconizează că principiul „o persoană, un document” va fi definit în mod explicit și codificat în legislație, consolidând astfel securitatea juridică și coerența operațională.

Pentru a rezolva problema gestionării certificatelor naționale, Armenia aderă la sistemul PKI/PKD (infrastructură de chei publice/director de chei publice) al OACI, care permite încărcarea și descărcarea certificatelor digitale necesare, precum și distribuirea acestora către alte țări. Odată ce vor fi realizate integrările de sistem necesare, autoritățile armene vor putea verifica, în cadrul controalelor la frontieră, autenticitatea și valabilitatea cipurilor tuturor pașapoartelor eliberate de țările membre ale PKD al OACI. Integrarea aceleiași infrastructuri de chei publice pentru cărțile de identitate și pașapoartele naționale cu cip în sistemele existente va spori securitatea documentelor și securitatea internă și externă.

- **Adoptarea unui calendar clar pentru introducerea completă a pașapoartelor biometrice conforme cu normele OACI (inclusiv la consulatele Armeniei din străinătate) și a documentelor de călătorie (inclusiv a documentelor de călătorie pentru toți resortisanții străini care sunt diferite de documentele de călătorie naționale obișnuite), în conformitate cu standardele internaționale, precum și pentru eliminarea treptată completă a pașapoartelor vechi.**

Lansarea noului sistem de identificare biometrică este programată în a doua jumătate a anului 2026, la

fel ca și primele cărți de identitate și pașapoarte biometrice. Reforma se va extinde, de asemenea, la documentele de călătorie eliberate de misiunile diplomatice armene în străinătate.

Nu a fost stabilit încă niciun termen pentru finalizarea eliminării treptate a pașapoartelor neconforme cu OACI.

- **Adoptarea unui cod deontologic, a unor programe de formare în domeniul combaterii corupției, precum și a unor sancțiuni în caz de neconformitate, gestionarea în condiții de siguranță a documentelor personale și protecția datelor pentru funcționarii autorităților publice care se ocupă de pașapoarte, cărți de identitate și alte documente primare.**

Personalul Agenției de înregistrare a actelor de stare civilă din Armenia intră în domeniul de aplicare al Legii privind funcția publică și al reglementărilor în materie de integritate care decurg din această lege. Deși această lege stabilește, de asemenea, un temei juridic clar pentru integritate și responsabilitate, iar Ministerul Justiției a introdus cursuri periodice de formare în materie de integritate, sunt disponibile mai puține dovezi cu privire la existența unor proceduri operaționale specifice pentru investigarea încălcărilor normelor de integritate, documentarea sistematică a rezultatelor aplicării legii sau punerea în aplicare a unor măsuri preventive concrete menite să reducă riscurile legate de integritate și corupție inerente funcțiilor de înregistrare a stării civile și de eliberare a documentelor.

Pentru a sprijini funcționarea durabilă a noilor platforme digitale și pentru a introduce bune practici în guvernanta datelor, Serviciul pentru migrație și cetățenie din Armenia a recrutat personal specializat însărcinat cu elaborarea și punerea în aplicare a unor politici cuprinzătoare de gestionare a datelor. În paralel și în cooperare cu partenerii internaționali, Serviciul Migrație și Cetățenie pune în aplicare inițiative specifice de consolidare a capacităților și programe de formare în domeniul gestionării datelor pentru personalul relevant.

În plus, Serviciul Migrație și Cetățenie a introdus, de asemenea, o serie obligatorie de cursuri de formare relevante pentru securitatea documentelor și gestionarea identității. Aceste materiale de formare sunt elaborate împreună cu unitățile partenere ale Serviciului Național de Securitate și vizează asigurarea alinierii la cele mai bune practici europene și la cerințele operaționale locale.

*Pe baza constatărilor de mai sus, se recomandă ca, în ceea ce privește criteriile de referință din cadrul componentei 1 referitoare la **securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice** (prima etapă), autoritățile armene:*

- să se asigure că viitorul *Registru național de evidență a populației* va respecta standardele internaționale de integritate și securitate a datelor;
- să elimine treptat toate pașapoartele care nu respectă standardele OACI;
- să asigure o formare specifică, continuă și adaptată rolului fiecăruia în ceea ce privește autentificarea prin cipul documentelor de identitate pentru întreg personalul implicat, astfel încât acesta să poată interpreta corect rezultatele generate de aplicația de citire a documentelor;
- să continue procesul de aderare la sistemul OACI de infrastructură de chei publice/director de chei publice (PKI/PKD), permițând astfel încărcarea, validarea și distribuirea în condiții de siguranță a certificatelor autorității naționale de certificare a semnăturii și a certificatelor de semnătură electronică necesare pentru verificarea fiabilă a documentelor de călătorie electronice;
- să instituie o infrastructură centralizată de gestionare a certificatelor pentru a asigura distribuirea securizată, coerentă și promptă a certificatelor digitale către toate autoritățile competente implicate în verificarea documentelor și în controlul la frontieră, inclusiv către serviciile de migrație, autoritățile de frontieră, serviciul vamal și poliție;

- să efectueze evaluări periodice ale riscurilor în materie de integritate care să acopere toate etapele proceselor legate de documentele primare, inclusiv eliberarea, verificarea, stocarea și accesul informatic;
- să elaboreze cursuri obligatorii de formare în materie de combatere a corupției și integritate pentru toți funcționarii implicați în procesele de obținere a documentelor primare, cu cicluri periodice de perfecționare și monitorizare structurată;
- să instituie proceduri standard de operare pentru raportarea, depistarea și investigarea abaterilor și a încălcărilor integrității în care sunt implicați funcționari responsabili cu gestionarea pașapoartelor, a cărților de identitate și a altor documente primare, asigurând o responsabilitate eficace.

5. Componenta 2: Gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației, azilul

5.1 Gestionarea integrată a frontierelor și politica în domeniul vizelor

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru gestionarea frontierelor în conformitate cu standardele UE și internaționale, inclusiv în ceea ce privește securitatea datelor, precum și controlul cuprinzător asupra frontierelor, garantând, de asemenea, o cooperare eficientă între toate agențiile implicate în gestionarea frontierelor.**

În ultimii doi ani, responsabilitatea suplimentară pentru controlul la frontieră în Armenia a fost asumată treptat de Serviciul Național de Securitate (SNS) și de trupele poliției de frontieră (TPF) din Armenia. În urma acestui transfer în curs, trupele armene ale poliției de frontieră sunt pe deplin responsabile de controalele la frontieră la toate punctele de trecere a frontierei existente, cu Georgia, Iran și la aeroporturile internaționale ale țării. Frontierele de stat cu Azerbaidjan și Turcia rămân închise. Frontierele verzi ale Armeniei cu Iranul și Turcia sunt patrulete împreună cu polițiștii de frontieră ruși începând din ianuarie 2025.

Armenia ar trebui să aibă în vedere elaborarea unei legislații specifice pentru a consolida cooperarea și schimbul de informații între agenții, deoarece acestea vor fi esențiale pentru punerea în aplicare cu succes a conceptului de gestionare integrată a frontierelor (GIF). În prezent, gestionarea frontierelor și activitățile conexe de asigurare a respectării legii rămân în mare măsură separate în țară. Informațiile operaționale nu fac obiectul unui schimb sistematic între autoritățile naționale care lucrează în acest domeniu, și fiecare autoritate tinde să intervină în mod independent în infracțiunile depistate în domeniul său de responsabilitate.

Pentru a remedia aceste deficiențe, Armenia trebuie să consolideze schimbul de informații între agenții și capacitățile analitice, inclusiv prin dezvoltarea (i) unor analize comune ale riscurilor, (ii) a unor profiluri de risc și (iii) a unei monitorizări îmbunătățite. În acest context, o trecere strategică de la răspunsuri reactive la un model polițienesc bazat pe informații ar spori în mod semnificativ eficacitatea gestionării frontierelor și a securității interne.

- **Adoptarea unei strategii naționale pentru gestionarea integrată a frontierelor (GIF) și a unui plan de acțiune în conformitate cu standardele internaționale, care să conțină un calendar clar, obiective strategice și specifice, precum și măsuri de punere în aplicare, obiective de etapă detaliate, indicatori de performanță și mecanisme de control pentru dezvoltarea în continuare a legislației, a organizării, a infrastructurii, a echipamentelor, a resurselor umane și financiare suficiente în domeniul gestionării frontierelor și a returnării, precum și a cooperării internaționale.**

Evoluția rolului și a responsabilităților polițiștilor de frontieră armeni va necesita o reformă corespunzătoare a sistemului lor de formare. O astfel de reformă este esențială pentru a se asigura că standardele profesionale în materie de control și verificări la frontieră sunt pe deplin respectate și menținute în mod durabil, în special având în vedere viitoarea introducere a modelului de gestionare

integrată a frontierelor (GIF). Acest model necesită o cooperare operațională intensă între diferitele autorități implicate în gestionarea frontierelor, inclusiv poliția de frontieră, poliția, autoritățile din domeniul migrației și serviciul vamal.

Autoritățile armene au elaborat un document de reflecție privind viitoarea GIF, care a fost aprobat de prim-ministru. Pe baza acestui document de reflecție, proiectul de strategie și de plan de acțiune privind GIF pentru perioada 2026-2029 este în curs de elaborare, bazându-se pe asistența UE.

Cooperarea internațională a trupelor poliției de frontieră se află încă într-un stadiu incipient. Un acord de lucru între Consiliul Național de Securitate și Frontex este în vigoare din 2012. Un nou acord de lucru între Frontex și autoritățile armene relevante este în curs de adoptare.

- **Adoptarea unui cod deontologic și a unor programe de formare privind combaterea corupției și a criminalității organizate, respectarea drepturilor fundamentale, procedurile de sesizare și de azil relevante pentru gestionarea frontierelor și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, care să acopere în mod specific toate autoritățile naționale implicate în GIF.**

Normele de conduită pentru personalul organismelor naționale de securitate din Armenia, adoptate în mai 2025, stabilesc un cadru juridic care se aplică și personalului trupelor poliției de frontieră și acoperă atât conduita în serviciu, cât și o gamă largă de situații în afara serviciului. În plus, în februarie 2026, a fost adoptat un cod de conduită separat și nou pentru trupele poliției de frontieră – bazat pe orientările UE – de către Serviciul Național de Securitate.

Aceste texte formulează principii coerente și consecvente referitoare la supremația interesului public și la legalitate, imparțialitate și obiectivitate, nediscriminare, respectarea persoanelor vulnerabile, standardele anticorupție, precum și la aspectul profesional și conduita corespunzătoare. Dispozițiile din aceste texte care abordează tratamentul respectuos al persoanelor vulnerabile, procedurile de tratare a plângerilor și limitările privind căutările sunt detaliate și bine adaptate la contextul specific al controlului la frontiere. În plus, normele de conduită conțin dispoziții anticorupție solide, inclusiv restricții privind cadourile și cerințe privind conflictele de interese, care sunt aliniate la cadrul național mai larg în materie de integritate.

Centrul Științific și Educațional al Serviciului Național de Securitate din Armenia organizează periodic cursuri de formare profesională și recalificare pentru ofițerii trupelor poliției de frontieră. Formarea este asigurată prin cursuri pe termen scurt, precum și prin programe cu durată mai lungă, de până la o lună, adesea desfășurate la fața locului. Potrivit autorităților armene, există planuri de integrare a unor module suplimentare în programele de formare ale trupelor poliției de frontieră începând cu jumătatea anului 2026, care acoperă aspecte precum prevenirea corupției și combaterea traficului ilicit de droguri, a contrabandei și a criminalității organizate.

În paralel, normele de conduită și etică pentru lucrătorii vamali, adoptate la 12 august 2025, stabilesc standarde comportamentale pentru personalul vamal, inclusiv dispoziții privind conflictele de interese, limite privind cadourile și registre, obligații de confidențialitate și conduita în relațiile cu publicul. Aceste standarde sunt în concordanță cu cadrele internaționale de integritate aplicabile autorităților vamale.

Proiectul de document de reflecție 2026-2029, intitulat „Dezvoltarea capacităților trupelor poliției de frontieră în cadrul sistemului de gestionare integrată a frontierelor”, reflectă intenția trupelor poliției de frontieră de a continua reformele legate de integritate, de a spori transparența și responsabilitatea, de a introduce măsuri anticorupție, de a aplica instrumente de evaluare a riscurilor în materie de integritate și corupție și mecanisme de audit.

În sfârșit, Serviciul pentru migrație și cetățenie din Armenia organizează periodic cursuri de formare și reuniuni de coordonare cu personalul trupelor poliției de frontieră și intenționează să extindă aceste

activități de formare și la ofițerii de poliție din domeniul respectiv. Scopul acestor cursuri de formare este de a asigura aplicarea uniformă și coerentă a procedurilor de azil și de sesizare la nivelul tuturor autorităților implicate în gestionarea frontierelor, consolidând astfel respectarea standardelor internaționale de protecție. CEPOL oferă sprijin autorităților naționale în eforturile lor de a dezvolta capacitățile serviciilor de asigurarea respectării legii în conformitate cu standardele și practicile UE în domenii precum drepturile omului și combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane. Trupele poliției de frontieră beneficiază, de asemenea, de formare cu privire la standardele internaționale și naționale în materie de protecție a refugiaților din partea UNHCR. Agenția ONU se implică în monitorizarea periodică a protecției la punctele de trecere a frontierei, în coordonare cu Serviciul pentru migrație și cetățenie și cu Biroul Apărătorului drepturilor omului.

5.2 Gestionarea migrației

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru politica privind migrația, în conformitate cu standardele internaționale și ale UE, inclusiv în domeniul migrației legale/a forței de muncă, măsuri care să sprijine integrarea străinilor și reintegrarea cetățenilor armeni (care se întorc voluntar sau nu) și lupta împotriva migrației ilegale (inclusiv eforturi susținute în vederea încheierii de acorduri de readmisie cu principalele țări de origine și/sau de tranzit și detectarea pe teritoriul țării a migranților aflați în situație neregulamentară)**

În ultimii ani, Armenia a întreprins reforme juridice, instituționale și operaționale substanțiale pentru a-și moderniza cadrul de guvernare în materie de migrație, în conformitate cu programul guvernului armean pentru perioada 2021-2026, sprijinit, de asemenea, de mai multe proiecte finanțate de UE. Aceste reforme vizează consolidarea capacității instituționale, asigurarea unei gestionări mai eficiente a fluxurilor de migrație și consolidarea proceselor de integrare, azil și readmisie. Elementul central a fost înființarea Serviciului pentru migrație și cetățenie în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care a devenit operațional în februarie 2024 și este sprijinit de mai multe proiecte finanțate de UE, puse în aplicare de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) și de Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație (ICMPD).

O parte dintre eforturile de reformă în curs ale Armeniei privind migrația se axează pe digitalizarea sistemelor de gestionare a populației și a migrației, cum ar fi dispozițiile incluse în Legea privind Registrul național al populației, adoptată la 3 iulie 2025 și care urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2027. Pe lângă datele privind cetățenii armeni, noul registru va include date privind toți străinii aflați în situație de ședere legală în Armenia. Legea oferă temeiul juridic pentru crearea unui registru unificat al populației, care să consolideze toate datele cu caracter personal, datele demografice și datele privind actele civile într-un sistem unic de informații.

În paralel, Armenia a promovat reforme menite să digitalizeze serviciile administrative legate de cetățenie și ședere legală. La 22 ianuarie 2025, au fost adoptate modificări ale Legii privind cetățenia, prin care s-au introdus proceduri electronice pentru depunerea cererilor de dobândire sau de renunțare la cetățenia armeană. Sistemul electronic de gestionare a dosarelor de cetățenie a fost lansat oficial la 1 ianuarie 2026. Acesta permite gestionarea digitală a dosarelor, reduce sarcinile administrative și îmbunătățește eficiența. Digitalizarea permiselor de muncă și a procedurilor privind permisele de ședere pentru resortisanții străini este, de asemenea, inclusă în modificările aduse Legii privind străinii, adoptate în ianuarie 2026, care vor intra în vigoare în noiembrie 2026.

În octombrie 2023, prin intermediul unui decret guvernamental, s-a acordat statutul de protecție temporară armenilor din Karabah (în total 115 000). În decembrie 2025, guvernul a prelungit această protecție temporară până la 31 decembrie 2026. Serviciul pentru migrație și cetățenie desfășoară campanii de sensibilizare a publicului cu privire la această chestiune și a facilitat proceduri accelerate de acordare a cetățeniei pentru persoanele strămutate. Între 2023 și jumătatea lunii martie 2026, un total de 34 567 de persoane care dețineau statutul de protecție temporară au dobândit cetățenia armeană. Până în prezent, toți solicitanții din cadrul acestui program au primit cetățenia armeană.

Armenia pune în aplicare măsuri de sprijinire a reintegrării cetățenilor care se întorc. Sprijinul pentru reintegrare este furnizat printr-o combinație de programe coordonate de stat, inițiative finanțate de donatori și implicarea societății civile.

Centrul de repatriere și integrare, înființat în 2023 de Oficiul Înaltului Comisar al Armeniei pentru Diaspora, a continuat să funcționeze ca punct central de intrare pentru sprijinul pentru repatriere și reintegrare. Centrul oferă servicii personalizate de gestionare a cazurilor și asistență în ceea ce privește statutul juridic, accesul la serviciile publice, ocuparea forței de muncă, educația, înființarea de întreprinderi și integrarea socio-economică în sens larg, completate de cursuri de limbi străine, seminare de integrare și materiale de orientare multilingve.

Armenia continuă să își consolideze cooperarea în materie de readmisie cu Uniunea Europeană, cu statele membre ale UE și cu țările din afara UE. La 21 iulie 2025, Armenia a semnat un acord bilateral de readmisie cu Georgia, care a fost ratificat de Parlamentul Armeniei la 19 ianuarie 2026. Sunt în curs de elaborare acorduri suplimentare cu Ucraina, Kazahstan, Kârgâzstan, Islanda, Muntenegru și Albania, în timp ce acordul cu Republica Moldova este pregătit pentru semnare. Armenia a propus, de asemenea, acorduri de readmisie cu Irak și India.

În 2025, statele membre ale UE au prezentat Armeniei 775 de cereri de readmisie, aceasta eliberând, ca răspuns, 479 de documente de călătorie provizorii. Drept urmare, 119 armeni au fost returnați prin intermediul zborurilor charter sprijinite de Frontex în 2025. Începând din iulie 2022, Armenia este inclusă în Programul de reintegrare al UE (EURP) coordonat de Frontex.

Detectarea migranților aflați în situație ilegală pe teritoriul Armeniei se realizează printr-un cadru interinstituțional. Cazurile identificate sunt transmise Serviciului pentru migrație și cetățenie pentru evaluarea statutului juridic, inițierea procedurilor de protecție internațională, după caz, sau adoptarea deciziilor de returnare în conformitate cu legislația națională și cu acordurile de readmisie. Deși există un cadru juridic și instituțional de bază, detectarea internă rămâne în mare măsură reactivă și bazată pe cazuri concrete, cu sprijin analitic limitat, o orientare bazată pe riscuri sau o coordonare operațională structurată între agenții. Nivelul de executare a deciziilor de returnare și de expulzare rămâne scăzut.

În ceea ce privește migrația legală, autoritățile armene au depus eforturi pentru a raționaliza sistemele de permise de muncă, pentru a îmbunătăți cadrele de inspecție a muncii și pentru a-și alinia politicile la standardele internaționale.

- **Adoptarea unei strategii naționale în domeniul migrației care să asigure o aplicare eficientă a aspectelor juridice ale politicii în domeniul migrației, inclusiv a standardelor privind drepturile fundamentale (inclusiv pentru copii), calendare clare, scopuri, activități, rezultate, indicatori de performanță, precum și elaborarea și aprobarea planului de acțiune relevant care să prevadă resurse umane și financiare.**

Autoritățile armene elaborează în prezent o nouă strategie privind migrația și cetățenia pentru perioada 2026-2031, cu sprijinul UE, care a cărei prezentare spre consultare publică este planificată la jumătatea anului 2026.

Prin această viitoare strategie, autoritățile armene intenționează să instituie un cadru integrat, bazat pe dovezi și orientat spre viitor pentru guvernarea tuturor dimensiunilor mobilității umane, care să servească rezilienței demografice, dezvoltării capitalului uman și parteneriatelor internaționale ale Armeniei. Strategia urmează să anunțe noi modificări ale cadrului juridic privind migrația, azilul și cetățenia.

5.3 Politica în domeniul azilului

- **Consolidarea, împreună cu apropierea de standardele UE și internaționale, a cadrului juridic și instituțional pentru politica în domeniul azilului, în deplină conformitate cu principiul nereturnării și incluzând protecția subsidiară, prin adoptarea de legi care să asigure accesul efectiv la proceduri echitabile pentru determinarea statutului, protecția drepturilor (libertate de mișcare, asistență medicală, educație, nediscriminare, alte drepturi profesionale și sociale), soluții durabile, inclusiv integrarea solicitanților și a beneficiarilor de protecție internațională, precum și acordarea unei atenții speciale persoanelor aflate într-o situație vulnerabilă, inclusiv apatrizilor.**

În 1993, Armenia a ratificat Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și protocolul din 1967 la aceasta.

Autoritățile armene își propun să consolideze cadrul juridic privind protecția internațională, modificările aduse Legii privind refugiații și azilul urmând să fie adoptate de Parlament în a doua jumătate a anului 2026. Obiectivul urmărit este de a alinia în continuare cadrul național în domeniul azilului al țării la standardele UE și internaționale prin stabilirea unor forme clar definite de protecție internațională și prin asigurarea accesului efectiv la proceduri de azil echitabile și eficiente. Proiectul legislativ urmărește, de asemenea, să garanteze accesul la asistență judiciară, să asigure proceduri echitabile și transparente sprijinite de decizii motivate, să consolideze garanțiile pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și să îmbunătățească garanțiile procedurale pentru solicitanții de azil la frontieră. Sunt planificate garanții specifice pentru persoanele vulnerabile, inclusiv pentru copii, precum și pentru resortisanții străini care fac obiectul extrădării sau al urmăririi penale.

Armenia pregătește, de asemenea, un nou proiect de lege privind apatrizii. Printre evoluțiile organizaționale din acest domeniu din ultimii ani se numără consolidarea mecanismelor de sesizare la frontieră, lucrările pregătitoare în vederea instituirii unui sistem electronic de gestionare a cazurilor de azil și o mai bună cooperare între instituțiile din țară care își desfășoară activitatea în domeniul migrației, al gestionării frontierelor, al sistemului judiciar și al instituțiilor de protecție socială.

În prezent, este în curs ultima etapă a construcției unui nou centru de cazare temporară pentru solicitanții de azil în apropierea orașului Erevan. Se preconizează că primii solicitanți de azil vor fi transferați în noul sediu în cursul anului 2026. Noul centru poate găzdui până la 100 de persoane.

Pe baza constatărilor de mai sus, se recomandă ca, în ceea ce privește criteriile de referință din cadrul componentei 2 referitoare la **gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației și azilul** (prima etapă), autoritățile armene:

Gestionarea integrată a frontierelor

- *să continue tranziția pentru a se asigura că controlul la frontiere în Armenia se află sub responsabilitatea deplină a autorităților armene;*
- *să finalizeze și să pună în aplicare noul acord de lucru cu Frontex;*
- *să elaboreze o viitoare strategie GIF și un plan de acțiune aferent în conformitate cu standardele UE și cu responsabilități clar definite, calendare realiste și mecanisme de monitorizare solide;*
- *să revizuiască proiectul de plan de acțiune pentru perioada 2026-2029 intitulat „Dezvoltarea capacităților trupelor poliției de frontieră în cadrul sistemului integrat de gestionare a frontierelor” pentru a include dispoziții adecvate privind resursele, mecanismele de responsabilizare, obiectivele măsurabile și indicatorii de performanță;*
- *să reformeze și să modernizeze sistemul de formare pentru autoritățile de frontieră, inclusiv serviciul vamal și forțele de poliție, pentru a asigura în mod constant standarde profesionale ridicate în ceea ce privește controlul la frontiere și verificările la frontiere (precum și în ceea*

ce privește prevenirea corupției, combaterea introducerii ilegale de migranți și combaterea traficului de persoane), în conformitate cu evoluția responsabilităților forțelor naționale de frontieră și cu cerințele modelului UE de gestionare integrată a frontierelor;

- să adopte un cadru juridic specific pentru o cooperare eficace între agenții și un schimb sistematic de informații între autoritățile de frontieră, vamale și polițienești ale țării, pentru a asigura punerea în aplicare durabilă a modelului GIF;*
- să efectueze evaluări periodice ale riscurilor în materie de integritate, axându-se în mod specific pe vulnerabilitățile legate de frontiere (cum ar fi fraudarea documentelor, facilitarea introducerii ilegale de migranți și corupția în cadrul procedurilor de inspecție) și să elaboreze în continuare măsuri specifice de prevenire și atenuare pentru a aborda riscurile identificate;*
- să introducă cursuri de formare obligatorii și recurente în domeniul combaterii corupției pentru polițiștii de frontieră, completate de module specifice funcției, concepute pentru a spori reziliența personalului care își desfășoară activitatea în funcții cu risc ridicat, inclusiv în ceea ce privește controlul documentelor, verificările la frontieră, inspecțiile vamale, procedura de screening în materie de azil și funcțiile legate de informații;*
- să codifice protocoalele de investigare ale SNS, fie în cadrul codului de conduită relevant, fie prin intermediul legislației secundare însoțitoare, stabilind proceduri clare, termene, standarde probatorii și sancțiuni proporționale pentru a asigura răspunsuri previzibile, echitabile și prompte la abateri și încălcări ale integrității.*

Gestionarea migrației

- să continue eforturile de dezvoltare a unui cadru juridic adecvat pentru abordarea provocărilor legate atât de migrația ilegală, cât și de cea legală;*
- să adopte o nouă strategie privind migrația, care să ofere un cadru de politică cuprinzător și coerent, aliniat la fluxurile de migrație actuale și preconizate, precum și la standardele internaționale, sprijinit de alocări bugetare de stat suficiente și sustenabile;*
- să urmărească digitalizarea proceselor de gestionare a populației și a migrației, asigurând, în același timp, respectarea deplină a legislației naționale privind protecția datelor cu caracter personal, care este în prezent în curs de dezvoltare semnificativă, precum și interoperabilitatea cu RNP;*
- să continue încheierea de acorduri de readmisie cu principalele țări de origine ale fluxurilor actuale de migrație pentru a consolida mecanisme eficace, previzibile și durabile de returnare și readmisie.*

Azil

- să asigure funcționalitatea deplină a noului centru temporar pentru solicitanții de azil și să transfere solicitanții relevanți către acesta;*
- să adopte modificări ale Legii privind refugiații și azilul și o nouă Lege privind apatrizii pentru a alinia în continuare cadrul național în materie de azil la standardele UE și internaționale.*

6. Componenta 3: Ordinea și siguranța publică

6.1 Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a terorismului și a corupției

- **Consolidarea, în conformitate cu standardele internaționale și ale UE, a cadrului juridic și instituțional pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate, împreună cu o strategie națională și un plan de acțiune care să conțină, pe baza unui calendar clar, obiective specifice, activități, rezultate, indicatori de performanță și resurse umane și financiare suficiente.**

Armenia este parte la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Convenția de la Palermo) și la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (Convenția de la Merida). Definiția juridică și incriminarea diferitelor forme de criminalitate organizată sunt prevăzute în capitolul 34 din Codul penal al Armeniei, care stabilește răspunderea pentru infracțiunile

cu caracter general împotriva siguranței publice.

Codul penal, care a intrat în vigoare în iulie 2022, a introdus, pentru prima dată în Armenia, un sistem de răspundere penală pentru entitățile juridice. Acest cadru stabilește motivele și condițiile pentru stabilirea răspunderii penale, precum și circumstanțele în care entitățile juridice pot fi exonerate de această răspundere. Acesta prevede, de asemenea, o serie de măsuri de drept penal aplicabile persoanelor juridice (inclusiv sancțiuni financiare, suspendarea temporară a anumitor activități, interdicția de a opera pe teritoriul Armeniei și lichidarea forțată). Cu toate acestea, nu au fost încă înregistrate condamnări legate de entități juridice.

Noul Cod de procedură penală a introdus, de asemenea, mai multe modificări structurale și procedurale semnificative care au un impact direct asupra investigării și urmăririi penale a criminalității grave și organizate în Armenia. În special, faza preliminară formală de inițiere a unei cauze penale a fost eliminată, anchetele penale începând în prezent de la înregistrarea primului act de procedură care conține indicii privind o posibilă infracțiune.

În plus, activitățile de investigare operativă au fost incluse în Codul de procedură penală. Aceasta înseamnă că anchetatorii din cadrul Comisiei de anchetă sau al Comisiei anticorupție sunt implicați încă de la început în toate procedurile penale. În acest cadru, competențele de investigare operativă au fost conferite exclusiv Comisiei anticorupție, în timp ce Comisia de anchetă, responsabilă cu investigarea tuturor infracțiunilor, cu excepția infracțiunilor de corupție, funcționează fără competențe operative, bazându-se în principal pe competențele poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Pe baza unui proiect al UE pus în aplicare de Fondul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), autoritățile armene au creat în februarie 2026 un Centru separat de statistică și cercetare în domeniul criminalității în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Acest centru are rolul de a oferi sprijin analitic în procesul decizional din cadrul ministerului și de a oferi autorităților o imagine de ansamblu mai cuprinzătoare asupra tendințelor și evoluțiilor din domeniul criminalității.

Armenia elaborează, de asemenea, o strategie de prevenire a criminalității pentru perioada 2026-2033, a cărei adoptare este planificată pentru a doua jumătate a anului 2026. Versiunea provizorie a acestei strategii arată intenția Armeniei de a-și consolida capacitatea de prevenire a criminalității prin elaborarea de politici bazate pe date concrete, prin coordonare instituțională și prin măsuri preventive specifice. Armenia intenționează să își consolideze capacitățile operaționale în domeniul prevenirii criminalității prin dezvoltarea de competențe specifice ale forțelor de poliție, prin introducerea de tehnologii inovatoare de prevenire a criminalității și prin consolidarea capacităților în domenii precum prevenirea criminalității informatice, violența domestică și în familie, prevenirea criminalității în rândul tinerilor și identificarea victimelor. Proiectul de strategie subliniază, de asemenea, importanța consolidării cooperării locale și internaționale în domeniul prevenirii criminalității. Armenia a beneficiat de metodologiile de analiză a informațiilor strategice dobândite sub îndrumarea Europol, în cadrul proiectului TOPCOP, pentru elaborarea proiectului de strategie.

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional în domeniul combaterii traficului de persoane și asigurarea conformității acestuia cu standardele UE și internaționale, inclusiv elaborarea și aprobarea unui plan de acțiune relevant care să prevadă calendare, obiective, activități, rezultate, indicatori de performanță, resurse umane și financiare clare.**

Armenia a ratificat Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, precum și Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe cale terestră, maritimă și aeriană, ambele completând Convenția de la Palermo. Armenia participă la Alianța mondială pentru combaterea introducerii ilegale de migranți inițiată de Comisie și a aprobat declarația comună adoptată în cadrul Conferinței internaționale organizate de Comisie la 10 decembrie 2025 la Bruxelles.

Noul Cod penal și noul Cod de procedură penală prevăd dispoziții privind traficul de persoane. În special, articolul 188 din Codul penal prevede o definiție actualizată a traficului de persoane și a

exploatării, în timp ce articolul 189 stabilește dispoziții privind infracțiunile în formă agravată legate de traficul de persoane săvârșit împotriva minorilor sau a persoanelor aflate în situații vulnerabile.

În ultimii 10 ani, Armenia a luat o serie de măsuri legislative și instituționale pentru a-și consolida cadrul de prevenire și combatere a traficului de persoane și a formelor conexe de exploatare, în conformitate cu standardele internaționale. Modificările aduse Legii privind identificarea și sprijinirea persoanelor supuse traficului de persoane și exploatării au fost adoptate în decembrie 2014 și mai 2022 și au stabilit o bază cuprinzătoare pentru mecanismele de identificare și asistență a victimelor. În octombrie 2022, o hotărâre de guvern a aprobat criteriile de recunoaștere a unei persoane ca victimă a traficului de persoane sau a exploatării. Ulterior, au fost stabilite standarde minime de calitate pentru furnizarea de cazare, sprijin pentru întreținere, asistență psihologică, consiliere, asistență juridică și servicii de îngrijire oferite de instituțiile competente.

La nivel strategic, Armenia a aprobat, în ianuarie 2023, planul național de acțiune privind combaterea traficului de persoane și a exploatării acestora pentru perioada 2023-2025, împreună cu un plan de acțiune aferent. Potrivit autorităților armene, lucrările pregătitoare privind următorul plan național de acțiune pe trei ani sunt în curs, adoptarea fiind prevăzută pentru aprilie 2026.

- **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru prevenirea și combaterea corupției și adaptarea acestuia la standardele UE și internaționale, precum și adoptarea unei strategii naționale anticorupție, elaborarea și aprobarea unui plan de acțiune destinat punerii în aplicare a strategiei menționate și care să prevadă termene, obiective, activități, rezultate, indicatori de performanță, resurse umane și financiare clare, coordonarea eforturilor organismelor anticorupție, inclusiv ale Consiliului Anticorupție și ale Comisiei pentru prevenirea corupției, având ca scop, în special, asigurarea independenței, a eficienței, a autonomiei și a responsabilității autorităților responsabile de combaterea corupției și consolidarea mecanismelor de schimb de informații între acestea; crearea unui cadru legislativ și instituțional solid și bine reglementat, inclusiv adoptarea actelor normative secundare necesare pentru funcționarea eficientă a mecanismelor de control intern menite să prevină și să combată corupția (inclusiv corupția la nivel înalt, corupția în tranzacțiile internaționale și protecția avertizorilor de integritate care semnalează cazuri de corupție), riscurile de corupție și stabilirea unor standarde de integritate în cadrul instituțiilor și autorităților publice; consolidarea cadrului legislativ pentru, printre altele, punerea în aplicare a recomandărilor GRECO (Grupul statelor împotriva corupției al Consiliului Europei) și ale OCDE (Rețeaua anticorupție – Planul de acțiune anticorupție de la Istanbul).**

De la reformele inițiate în 2018, Armenia și-a consolidat și armonizat în mod semnificativ cadrul juridic și instituțional anticorupție, în conformitate cu standardele internaționale. Țara este parte la principalele instrumente juridice internaționale și mecanisme de monitorizare pentru prevenirea și combaterea corupției și participă activ la Rețeaua anticorupție a OCDE pentru Europa de Est și Asia Centrală și la Inițiativa OCDE privind indicatorii de integritate publică.

Armenia și-a consolidat reformele legislative și instituționale ca răspuns la recomandările formulate în urma rundelor succesive de evaluare GRECO. Noul Cod penal, în vigoare din iulie 2022, a extins domeniul de aplicare al infracțiunilor legate de corupție, a introdus răspunderea penală pentru entitățile juridice și a îmbunătățit în continuare elementele constitutive ale infracțiunilor de corupție în conformitate cu standardele internaționale.

În paralel, unor organisme specializate li s-au încredințat atribuții de prevenire și anchetă, în special Comisiei pentru prevenirea corupției, Comisiei anticorupție și unui număr de două unități specializate din cadrul Parchetului General.

Cea de a cincea strategie națională anticorupție a Armeniei (2023-2026) reflectă preocupările și recomandările formulate de partenerii internaționali și de organizațiile societății civile, precum și contribuțiile instituțiilor naționale anticorupție. Strategia se axează pe consolidarea în continuare a

cadrelui anticorupție și pe aplicarea cu eficacitate a legislației. Adoptarea unei noi strategii anticorupție este planificată la jumătatea anului 2026, ca unul dintre pilonii strategiei globale pentru sectorul justiției.

Comisia pentru prevenirea corupției este responsabilă de prevenirea corupției și de protejarea integrității în întregul sector public. Între 2021 și 2025, sistemul de declarații de avere al Armeniei a fost extins în mod substanțial. Ca urmare a acestei extinderi, anumite categorii de funcționari publici au acum obligația de a depune declarații detaliate privind activele, veniturile, cheltuielile și dobânzile lor. Comisia pentru prevenirea corupției gestionează un sistem electronic de declarare și este împuternicită prin lege să acceseze bazele de date guvernamentale și documentele financiare, inclusiv datele protejate în mod obișnuit prin secretul bancar, confidențialitatea tranzacțiilor cu valori mobiliare, secretul asigurărilor și informațiile privind creditele.

Comisia pentru prevenirea corupției efectuează verificări ale integrității și emite avize consultative cu privire la candidații pentru numirea sau promovarea în funcții judiciare, de urmărire penală și în alte funcții publice de rang înalt, cum ar fi Comisia anticorupție și Comisia de anchetă. Modificările aduse Codului judiciar, adoptate la 11 aprilie 2024, au introdus verificări continue ale integrității pentru judecători, procurori și anchetatori, iar mai mulți procurori și anchetatori în funcție au făcut obiectul unor astfel de evaluări în 2024 și 2025. Avizele Comisiei au un caracter consultativ și au fost uneori ignorate de autoritățile împuternicite să facă numiri. Pachetul de noi acte legislative menite să sporească transparența și să formalizeze fluxul de lucru pentru avizele privind integritatea a fost adoptat de Adunarea Națională la 4 martie 2026.

În ianuarie 2026, Adunarea Națională a adoptat modificări la Legea privind Comisia pentru prevenirea corupției, introducând un sistem de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților publice. Legea va intra în vigoare la șase luni de la adoptarea sa, în urma aprobării metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție de către Comisia pentru prevenirea corupției.

Comisia pentru prevenirea corupției oferă, de asemenea, sprijin metodologic instituțiilor publice în elaborarea codurilor de conduită sectoriale și este împuternicită să emită avize cu privire la orice deficiențe pe care le identifică. Comisia pentru prevenirea corupției nu dispune în prezent de personal suficient și de resurse legislative și financiare suficiente pentru a-i permite să își îndeplinească în mod eficace mandatul extins.

Au început lucrările pregătitoare cu privire la o nouă lege privind prevenirea corupției, menită să consolideze cadrul existent care reglementează conflictele de interese, acceptarea cadourilor, codurile de conduită, incompatibilitățile și standardele de integritate aferente.

În ceea ce privește măsurile de integritate din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, un nou departament anticorupție și de securitate internă a primit un mandat amplu, care include desfășurarea de proceduri disciplinare, prevenirea și depistarea corupției, efectuarea de inspecții și activități operaționale, precum și efectuarea de verificări ale integrității personalului din cadrul ministerului. Cadrul de integritate a fost consolidat în continuare în octombrie 2025 prin adoptarea Legii privind integritatea și disciplina poliției și a legislației secundare ulterioare, care stabilesc împreună standarde, responsabilități și proceduri pentru anchetele disciplinare și evaluările integrității ofițerilor de poliție și a personalului serviciilor de pompieri și salvare. În conformitate cu Legea privind integritatea și disciplina poliției, candidații la posturile de ofițeri de poliție trebuie să fie supuși unui control de integritate înainte de prima lor numire. Aceste verificări ale integrității se efectuează începând cu ianuarie 2026.

Comisia anticorupție a Armeniei este autoritatea responsabilă de investigarea infracțiunilor de corupție și de desfășurarea procedurilor penale premergătoare procesului în cazurile de corupție. Instituită printr-o lege specifică, comisia se bucură de un grad ridicat de independență instituțională și este împuternicită să desfășoare activități operaționale de investigare. Președintele Comisiei anticorupție este numit de guvern pentru un mandat de șase ani, care poate fi reînnoit o singură dată.

Comisia anticorupție are obligația legală de a informa publicul cu privire la activitățile sale, respectând

în același timp confidențialitatea anchetelor preliminare și protecția secretelor de stat. Deși numărul condamnărilor pentru corupție este în creștere, practica în materie de pronunțare a pedepselor relevă utilizarea pe scară largă a pedepselor cu suspendare, ceea ce riscă să submineze efectul disuasiv al sancțiunilor penale și să slăbească încrederea publicului în sistemul de justiție. În 2024, de exemplu, s-au pronunțat pedepse privative de libertate doar pentru 37 de persoane, în timp ce 185 de persoane au primit pedepse cu suspendare.

În prezent, Comisia anticorupție nu dispune de o abordare strategică cuprinzătoare în ceea ce privește combaterea corupției în sectoarele cu risc ridicat, care să fie aliniată la standardele și bunele practici europene. Absența unui cadru strategic și bazat pe riscuri limitează capacitatea comisiei de a desfășura investigații proactive, bazate pe informații, în special în cazurile care implică înalți funcționari.

Deși Armenia confiscă în mod obișnuit mita în cazurile de corupție activă, urmărirea și recuperarea sistematică a veniturilor provenite din corupție rămân limitate. Departamentul pentru confiscarea bunurilor de origine ilicită din cadrul Parchetului General se axează pe recuperarea activelor prin intermediul procedurilor de confiscare care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare, dar mandatul său nu se extinde la recuperarea activelor provenite din infracțiuni. În prezent, nu există nicio unitate centralizată și specializată dedicată identificării și urmăririi activelor în cadrul procedurilor penale, iar anchetatorii și procurorii tind să acorde prioritate aspectelor probatorii ale cazurilor în detrimentul recuperării activelor.

➤ **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului (CSB/CFT), aliniindu-l la standardele UE și internaționale stabilite de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI).**

Armenia este parte la principalele instrumente juridice internaționale în domeniul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv la Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupeficante și de substanțe psihotrope (Convenția de la Viena), la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Convenția de la Palermo), la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (Convenția de la Merida) și la Convenția internațională privind reprimarea finanțării terorismului. În plus, Armenia a ratificat Convenția Consiliului Europei din 2005 privind spălarea, depistarea, punerea sub sechestru și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului (Convenția de la Varșovia). De asemenea, Armenia participă la Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Bunurilor.

Armenia este membră a Comitetului de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combattere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului (MONEYVAL) al Consiliului Europei. Ultimul raport de evaluare reciprocă referitor la Armenia, elaborat de MONEYVAL, a fost adoptat în decembrie 2015, fiind urmat de un raport de monitorizare în iulie 2018. Raportul respectiv a concluzionat la momentul respectiv că Armenia îndeplinise sau îndeplinise parțial majoritatea cerințelor tehnice de conformitate și eficacitate. Viitoarea evaluare MONEYVAL, programată pentru publicare în 2026 în urma vizitei la fața locului efectuate în 2025, va constitui o referință importantă pentru următoarea evaluare a acestui criteriu de referință.

Legea armeană privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului este în vigoare din 2008 și a suferit mai multe modificări, cel mai recent în iunie 2022, pentru a reflecta evoluția standardelor internaționale. Armenia și-a revizuit Legea privind criptoactivele pentru a interzice tranzacțiile în numerar în sectorul criptomonedelor începând cu 1 ianuarie 2027.

➤ **Actualizarea periodică a strategiei naționale corespunzătoare privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.**

Strategia națională a Armeniei privind combaterea spălării banilor, a finanțării terorismului și a finanțării proliferării a fost adoptată inițial în 2014 și face obiectul unei revizuirii și actualizări periodice o dată la trei ani.

Actuala strategie națională pentru perioada 2025-2028 este întemeiată pe o abordare bazată pe riscuri și este concepută pentru a aborda principalele riscuri, vulnerabilități și deficiențe sistemice care au fost identificate în evaluarea națională privind spălarea banilor și finanțarea terorismului pentru perioada 2021-2023.

➤ **Consolidarea unei unități independente de informații financiare, dotată cu competențe și resurse adecvate.**

Centrul de monitorizare financiară (CMF) a fost înființat în 2005 ca unitate distinctă în cadrul Băncii Centrale a Armeniei. Acesta funcționează ca o unitate de informații financiare de tip administrativ și funcționează ca intermediar între entitățile raportoare și autoritățile de aplicare a legii. Mandatul CMF este de a combate spălarea banilor și finanțarea terorismului prin primirea, analizarea și diseminarea informațiilor relevante pentru activitățile de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. În prezent, acesta are 37 de angajați și intenționează să angajeze încă trei persoane în 2026.

La nivel național, CMF se numără printre puținele instituții din cadrul comunității armenie de asigurare a respectării legii care a oficializat cooperarea prin memorandumuri de înțelegere cu autoritățile partenere din Armenia.

Deși numărul de rapoarte de tranzacții suspecte primite de CMF (366 în 2024) și numărul de notificări transmise de CMF autorităților de aplicare a legii (95 în 2024) rămâne scăzut, evaluările internaționale au recunoscut în mod constant calitatea proceselor interne și a activității analitice a CMF.

➤ **Consolidarea cadrului juridic și instituțional pentru recuperarea activelor și alinierea acestuia la standardele UE și internaționale, inclusiv înființarea unui birou de recuperare a activelor.**

Codul penal din 2022 stabilește un cadru juridic pentru confiscarea activelor ilicite ca măsură de drept penal. Articolul 121 din Codul penal reglementează confiscarea produselor și a instrumentelor infracțiunii. Introducerea răspunderii penale pentru persoanele juridice în temeiul Codului penal din 2022 a extins în mod semnificativ domeniul de aplicare al confiscării, care se poate aplica în prezent atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice.

În paralel cu confiscarea bazată pe o hotărâre de condamnare, Armenia a introdus un cadru juridic pentru confiscarea care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare. La 16 aprilie 2020, Adunarea Națională a adoptat Legea privind confiscarea care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare a activelor ilegale, care stabilește temeiul juridic pentru confiscarea în absența unei condamnări penale. Prin urmare, Armenia dispune de un cadru legislativ aliniat în mare măsură la obligațiile care decurg din acordurile internaționale la care este parte, dar acest cadru nu este încă aliniat la standardele UE.

Autoritățile armenie s-au angajat să reformeze sistemul național de recuperare a activelor și să îl alinieze la standardele UE.

➤ **Adoptarea unui cadru legislativ pentru protecția avertizorilor care raportează, printre altele, cu privire la spălarea banilor și finanțarea terorismului.**

Cadrul juridic al Armeniei oferă garanții oficiale pentru protecția avertizorilor începând din 2018, cu modificări semnificative ale legislației adoptate în 2022. Legislația actuală permite raportarea infracțiunilor de corupție, a conflictelor de interese, a încălcărilor codurilor de conduită, a cerințelor de incompatibilitate și a încălcărilor legate de declarare sau a altor prejudicii aduse interesului public.

Deși Apărătorul oficial al drepturilor omului din Armenia a fost împuternicit și dotat în mod oficial cu mijloacele necesare să primească plângeri și cereri din partea avertizorilor și a persoanelor implicate cu privire la presupuse încălcări ale drepturilor lor, până în prezent nu au fost semnalate cazuri concrete de protecție a avertizorilor.

Ministerul Justiției a pregătit modificări legislative pentru a consolida cadrul privind avertizarea în interes public. În special, proiectul de modificare urmărește să extindă în mod explicit domeniul de aplicare la potențialele încălcări legate de spălarea banilor și finanțarea terorismului și, de asemenea, va include în domeniul de aplicare al legii entități private cu cel puțin 250 de angajați.

- **Adoptarea unei strategii naționale privind politicile în materie de droguri, adoptând o abordare echilibrată și cuprinzătoare, inclusiv măsuri menite să combată traficul de droguri, precum și să abordeze cererea și prejudiciile legate de droguri, în conformitate cu standardele UE și internaționale, precum și elaborarea și aprobarea unui plan de acțiune care să prevadă calendare, obiective, activități, rezultate, indicatori de performanță, resurse umane și financiare clare menite să asigure punerea în aplicare a strategiei naționale.**

Armenia este parte la Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope (Convenția de la Viena) și la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (Convenția de la Palermo).

Infrațiunile legate de droguri reprezintă una dintre amenințările semnificative la adresa securității și a sănătății publice din Armenia. În ultimii ani, traficul online de droguri s-a extins în Armenia, crescând de la doar opt cazuri înregistrate în 2021 la 321 de cazuri în 2024. Per ansamblu, numărul de anchete penale în materie de droguri a crescut, de asemenea, reflectând atât intensificarea eforturilor de asigurare a respectării legii, cât și utilizarea tot mai frecventă a Armeniei ca rută de tranzit pentru stupefiante. În decembrie 2025, numărul de cazuri penale legate de droguri anchetate de poliție s-a ridicat la 3 311, comparativ cu 3 639 în 2024, 5 070 în 2023, 2 266 în 2022 și 1 544 în 2021.

Ca răspuns la amenințarea tot mai mare, în iunie 2025, autoritățile armene au adoptat un plan strategic (2025-2027) privind combaterea consumului nemedical și a traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope. Strategia și planul de acțiune aferent identifică 68 de activități în 12 domenii strategice, care includ prevenirea, asigurarea respectării legii, traficul online, consolidarea capacităților, cooperarea internațională și furnizarea de tratamente moderne, bazate pe dovezi, și reabilitarea.

- **Semnarea, ratificarea și transpunerea în legislația națională a prevederilor tuturor convențiilor ONU și ale Consiliului Europei și ale protocoalelor aferente în domeniile enumerate mai sus și privind lupta împotriva terorismului, inclusiv Convenția din 2005 a Consiliului Europei privind spălarea, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din săvârșirea de infracțiuni și privind finanțarea terorismului, precum și Convenția de la Haga privind protecția copiilor (Convenția din 1996 privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor), Convenția Consiliului Europei din 2007 privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale și protocolul adițional la Convenția penală privind corupția**

Armenia a devenit membră a Consiliului Europei în ianuarie 2001 și, de atunci, a semnat 83 de convenții ale Consiliului Europei, dintre care a ratificat 70. Armenia a semnat și a ratificat Convenția Consiliului Europei din 2005 privind spălarea, depistarea, punerea sub sechestrul și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului, care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2008. De asemenea, a semnat și ratificat Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor, care a intrat în vigoare la 1 mai 2008. În plus, a semnat și a ratificat Convenția Consiliului Europei din 2007 privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2021. De asemenea, Armenia a semnat și ratificat Protocolul adițional la Convenția penală privind corupția, care a intrat în vigoare la 1 mai 2006.

Armenia este parte la toate instrumentele majore ale ONU de combatere a criminalității și a criminalității organizate care sunt deschise ratificării în temeiul tratatului ONU. În domeniul combaterii terorismului,

Armenia a menținut o cooperare strânsă cu Comitetul Consiliului de Securitate al ONU în temeiul Rezoluțiilor 1267 (1999), 1989 (2011) și 2253 (2015). Listele consolidate actualizate referitoare la ISIL (Da'esh), Al-Qaida și la persoanele, grupurile și entitățile asociate sunt primite, examinate și verificate periodic de către autoritățile armene competente pentru a asigura conformitatea procedurilor sale naționale cu obligațiile internaționale în materie de combatere a terorismului. Cadrul național a fost aliniat la standardele internaționale și, în special, la intrarea în vigoare a noului Cod penal în 2022, care a oferit o abordare modernizată a infracțiunilor legate de terorism.

6.2 Cooperarea judiciară în materie penală

➤ **Consolidarea cadrelor juridice și instituționale care asigură o asistență reciprocă eficientă în materie penală.**

Cooperarea dintre Armenia și statele membre ale UE se bazează în primul rând pe principalele instrumente ale Consiliului Europei, în special pe Convenția europeană de extrădare din 13 decembrie 1957 și protocoalele sale adiționale, pe Convenția europeană privind transferul de proceduri în materie penală din 15 mai 1972 și pe Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală din 20 aprilie 1959, împreună cu protocoalele sale adiționale.

Cooperarea judiciară cu alte țări în materie penală este reglementată la nivel național de capitolele 54 și 54¹ din Codul de procedură penală, care stabilesc cadrul juridic pentru extrădare, asistența judiciară reciprocă și alte forme de cooperare internațională în cadrul procedurilor penale. Asistența judiciară internațională în materie penală este, de asemenea, reglementată de Legea privind asistența judiciară în materie penală, adoptată la 15 noiembrie 2024.

Luate împreună, acestea formează un cadru juridic cuprinzător care permite Armeniei să beneficieze de asistență judiciară reciprocă în materie penală cu țările partenere.

➤ **Semnarea, ratificarea și transpunerea în legislația națională a convențiilor internaționale relevante și a protocoalelor la acestea, în special al doilea protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală și Convenția Consiliului Europei din 2005 privind spălarea, depistarea, punerea sub sechestru și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului.**

Al doilea protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală a fost semnat și ratificat de Armenia. Acesta a intrat în vigoare la 1 aprilie 2011. Legislația națională a fost aliniată la acest protocol. În plus, au fost inițiate proceduri interne în vederea ratificării și punerii în aplicare a celui de Al treilea protocol adițional în 2026.

Armenia a semnat și ratificat Convenția Consiliului Europei din 2005 privind spălarea, depistarea, punerea sub sechestru și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului, care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2008.

6.3 Cooperarea în domeniul asigurării respectării legii

➤ **Introducerea unor mecanisme eficace de coordonare între agențiile de stat competente și înființarea unei bănci comune de date (a unui sistem informatic) care să prevadă dreptul de acces direct pentru funcționarii relevanți.**

Autoritățile armene de aplicare a legii au acces la o gamă largă de surse de date digitale care acoperă asigurarea respectării legii, înregistrarea populației, migrația, gestionarea frontierelor și cooperarea internațională. Cu toate acestea, accesul la aceste date și utilizarea lor rămân fragmentate între mai multe sisteme, cu o interoperabilitate limitată. Utilizarea datelor este predominant reactivă și bazată pe cazuri concrete, cu o aplicare limitată a abordărilor proactive sau bazate pe informații. Coordonarea operațională insuficientă și deficiențele în planificarea operațională practică rămân o provocare pentru

autoritățile de anchetă armene.

Realizarea de progrese suplimentare în acest domeniu va fi posibilă prin punerea în aplicare deplină a Registrului național unificat de evidență a populației (planificat pentru 1 ianuarie 2027) și printr-o mai mare interoperabilitate între sistemele de informații, pe baza noului Centru de statistică și cercetare în domeniul criminalității din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Strategia pentru perioada 2022-2026 privind reformele judiciare și juridice stabilește, de asemenea, planuri de introducere a unui sistem electronic de gestionare a cauzelor penale pentru procedurile penale premergătoare procesului („cauză penală electronică”). Această reformă va fi o componentă-cheie a eforturilor mai ample ale guvernului de modernizare a sistemului de justiție penală și de îmbunătățire a eficienței, transparenței și responsabilității acestuia. Sistemul electronic de gestionare a cazurilor este planificat să devină pe deplin operațional până în martie 2027.

- **Continuarea cooperării structurate eficiente prin punerea în aplicare a acordului de lucru atât cu Europol (inclusiv prin conectarea aplicației SIENA și detașarea unui ofițer de legătură), cât și cu CEPOL, precum și continuarea participării active la proiectele regionale de consolidare a capacităților în zona Parteneriatului estic.**

În septembrie 2021, a fost semnat un acord de lucru între poliția armeană și Europol, care a pus bazele instrumentelor de punere în aplicare ulterioare (Acordul de legătură și Memorandumul de înțelegere privind linia de comunicare securizată – SIENA). Aceste instrumente au intrat în vigoare în mod oficial în mai 2024. Armenia a numit un ofițer de legătură la Europol și l-a detașat efectiv în aprilie 2026. Această detașare va consolida relațiile dintre autoritățile armene de aplicare a legii, Europol și alți ofițeri de legătură ai partenerilor Europol.

Cooperarea Armeniei cu CEPOL se bazează pe un acord de lucru semnat în aprilie 2017. Acordul de lucru ar trebui reînnoit pentru a ține seama de cea mai recentă legislație a UE privind protecția datelor. De la lansarea de către CEPOL a programului TOPCOP pentru partenerii estici în 2020, responsabili armeni cu aplicarea legii au participat la numeroase cursuri de formare care au vizat traficul ilicit de droguri, traficul de persoane, migrația ilegală, criminalitatea organizată contra patrimoniului, fraudă online și criminalitatea informatică, precum și la programe de schimb și de mentorat ale CEPOL.

Numirea unui coordonator EMPACT național în cadrul poliției armene extinde în mod semnificativ oportunitățile de participare a Armeniei la cadrele de cooperare operațională conduse de UE.

6.4 Protecția datelor

- **Consolidarea cadrelor juridice și instituționale care sunt în prezent eficiente în domeniul protecției datelor cu caracter personal și alinierea acestora la standardele UE și internaționale, inclusiv prin adoptarea de regulamente, instrucțiuni și reglementări care să reglementeze procesele, operațiunile și procedurile adecvate.**

Actuala Lege armeană privind protecția datelor cu caracter personal a fost adoptată în mai 2015. În urma adoptării sale, au fost emise decrete guvernamentale pentru reglementarea aspectelor tehnice și organizatorice ale prelucrării datelor cu caracter personal. Programul guvernului pentru perioada 2021-2026 recunoaște importanța strategică a consolidării protecției datelor cu caracter personal și prezintă măsuri de îmbunătățire a cadrului instituțional și de reglementare în acest domeniu. În prezent, principala autoritate națională de reglementare în domeniul protecției datelor din Armenia este Agenția pentru protecția datelor cu caracter personal care își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Justiției.

În octombrie 2025, guvernul a aprobat un document de reflecție care stabilește planurile de înființare a unei autorități noi și independente pentru protecția datelor cu caracter personal. Se preconizează că cadrul instituțional planificat pentru această autoritate va funcționa pe baza unei legislații consolidate și

a unor practici de reglementare modernizate, oferind o mai bună protecție a datelor cu caracter personal ale cetățenilor și mecanisme mai eficace de asigurare a respectării legislației, în conformitate cu principiile europene privind protecția datelor. Adoptarea noii legi în parlament este planificată pentru T4 2026, în timp ce înființarea noii Autorități pentru protecția datelor cu caracter personal este planificată pentru jumătatea anului 2027.

- **Transpunerea în legislația națională a convențiilor, protocoalelor și recomandărilor internaționale relevante, inclusiv a Protocolului adițional din 2001 la Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, referitor la autoritățile de control și fluxurile transfrontaliere de date (ETS 181), a Protocolului din 2018 de modificare a Convenției pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (CETS nr. 223) și a Recomandării nr. R (87) 15 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei care reglementează utilizarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc.**

Armenia a semnat și ratificat Protocolul adițional (ETS nr. 181), care a intrat în vigoare în septembrie 2012. De asemenea, a semnat „Convenția 108+” în octombrie 2019 și a ratificat-o în ianuarie 2022.

Autoritățile armene intenționează să adopte modificări legislative pentru a asigura armonizarea cadrului național de protecție a datelor cu cele mai recente standarde europene și cu cele mai bune practici internaționale, inclusiv cu cele care decurg din „Convenția 108+” a Consiliului Europei, din protocoalele la aceasta și din instrumentele relevante ale Consiliului Europei aplicabile sectorului asigurării respectării legii.

- **Înființarea unei agenții independente de supraveghere a protecției datelor cu caracter personal, investită cu competențe și obligații adecvate.**

Actuala autoritate națională armeană pentru protecția datelor, Agenția pentru protecția datelor cu caracter personal, funcționează ca o subdiviziune separată în cadrul structurii Ministerului Justiției. Prin urmare, nu poate fi considerată conformă cu cerințele și cu standardele referitoare la independența unei autorități de supraveghere a protecției datelor.

Documentul de reflecție menționat mai sus și aprobat de guvern în octombrie 2025 prevede instituirea unei autorități independente de protecție a datelor cu caracter personal. Modelul avut în vedere este cel al unui organism colegial format din trei comisari, împuterniciți să desfășoare proceduri și anchete, să adopte măsuri corective și să ofere consultanță de specialitate instituțiilor publice și entităților private.

Cerința privind existența unei autorități independente decurge din Convenția 108 și din Convenția 108+, dar și din angajamentele Armeniei, în special în contextul Acordului semnat în aprilie 2024 între UE și Armenia privind cooperarea dintre Eurojust și autoritățile armene competente în materie de cooperare judiciară. În temeiul acestor angajamente, Armeniei are obligația să înființeze o autoritate independentă de protecție a datelor, cu independență garantată, resurse suficiente și competențe eficace.

Mandatul noii autorități pentru protecția datelor va trebui să fie clar diferențiat de cel al Agenției pentru Sisteme Informatic, care se ocupă în prezent de gestionarea sistemelor informatice ale statului și care urmează să fie transformată într-un nou organism, responsabil cu securitatea cibernetică și gestionarea datelor.

Având în vedere cele de mai sus, ar trebui efectuată o evaluare cuprinzătoare a cadrului Armeniei de protecție a datelor cu caracter personal într-o etapă ulterioară, după adoptarea și punerea în aplicare a modificărilor legislative planificate și instituirea noii autorități pentru protecția datelor.

Pe baza constatărilor de mai sus, se recomandă ca, în ceea ce privește criteriile de referință din cadrul

componentei 3 referitoare la **ordinea și securitatea publică** (prima etapă), autoritățile armene:

Prevenirea și combaterea crimei organizate

- să adopte strategia de prevenire a criminalității împreună cu planul de acțiune aferent. Strategia ar trebui să abordeze atât aspectele legate de prevenire, cât și pe cele legate de represii, inclusiv cooperarea operațională între agențiile de asigurare a respectării legii, și să vizeze în special criminalitatea organizată;
- să continue dezvoltarea capacităților analitice privind formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată prin introducerea unui model polițienesc bazat pe informații, în vederea dezvoltării unui cadru fiabil și cuprinzător de conștientizare a situației, cum ar fi o evaluare națională a amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată (SOCTA);
- să pună în aplicare acordul de lucru încheiat cu Europol, inclusiv prin schimbul de informații operaționale prin intermediul aplicației SIENA;
- să înființeze grupuri de lucru operaționale interinstituționale care să stabilească, să coordoneze și să pună în aplicare în mod regulat obiective operaționale comune în toate domeniile afectate de criminalitatea organizată;
- să înființeze și să pună în funcțiune un birou de recuperare a activelor, prin intermediul unor proceduri operaționale standard clare, cu un mandat bine definit, competențe suficiente și acces rapid la informațiile relevante;
- să consolideze capacitățile de combatere a criminalității informatice, inclusiv prin investiții specifice în instrumente tehnice, precum infrastructura IT și criminalistica digitală;
- să continue să abordeze riscurile legate de tranzacțiile cu criptoactive și de utilizarea criptoactivelor pentru comiterea de infracțiuni financiare;
- să aloce resurse suplimentare pentru a sprijini punerea în aplicare a activităților prevăzute în planul de acțiune al planului strategic pentru perioada 2025-2027 privind combaterea consumului în scopuri nemedicale și a traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope.

Combaterea corupției

- să adopte o nouă strategie națională anticorupție care să acorde prioritate sectoarelor celor mai vulnerabile la corupție prin integrarea unui cadru solid de evaluare a riscurilor;
- să pună în aplicare modificările aduse Legii privind Comisia pentru prevenirea corupției și să pună în aplicare metodologia națională de identificare a riscurilor de corupție, permițând astfel introducerea unor măsuri anticorupție specifice, bazate pe riscuri, la nivelul instituțiilor publice și al entităților relevante din sectorul privat;
- să pună la dispoziția Comisiei pentru prevenirea corupției resurse financiare, umane și tehnice suficiente și să consolideze punerea în aplicare a avizelor sale privind integritatea;
- să modernizeze sistemul de declarații de avere prin introducerea unor funcții automatizate care să permită verificări încrucișate sistematice cu bazele de date guvernamentale și financiare relevante;
- să consolideze codurile de conduită sectoriale;
- să consolideze sensibilizarea cu privire la integritate în sectorul public, inclusiv prin informarea și formarea sistematică cu privire la mecanismele de avertizare în interes public;
- să sporească capacitățile Biroului Apărătorului drepturilor omului de a-și exercita mandatul de punere în aplicare a obligațiilor sale de protecție a avertizorilor;
- să asigure punerea în aplicare efectivă a noii Legi privind integritatea și disciplina poliției și a legislației secundare aferente;
- să consolideze capacitatea operațională a nou-înființatului Departament de securitate internă și anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- să consolideze coordonarea strategică și schimbul de informații între autoritățile de asigurare a respectării legii, inclusiv prin instituirea, sub coordonarea Comisiei anticorupție, a unei strategii operaționale clare de combatere a corupției la nivel înalt.

Protecția datelor

- să instituie și să opereze un cadru solid de protecție a datelor și să instituie o autoritate națională independentă și pe deplin funcțională de protecție a datelor, cu un mandat juridic clar, o guvernare autonomă și resurse umane, tehnice și financiare suficiente, în conformitate cu standardele europene și internaționale, inclusiv cu Regulamentul general al UE privind protecția datelor, cu Directiva privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii, cu Convenția 108+ și cu orientările internaționale relevante;
- să asigure o delimitare clară a competențelor și responsabilităților între viitoarea autoritate pentru protecția datelor și Agenția pentru Sisteme Informatică, care urmează să se ocupe de securitatea cibernetică și de gestionarea datelor în viitorul apropiat.

7. Componenta 4: Relații externe și drepturi fundamentale

7.1 Libertatea de circulație în interiorul Republicii Armenia

- **Îmbunătățirea și consolidarea cadrului juridic care reglementează înregistrarea cetățenilor străini și a apatrizilor aflați în situație de ședere legală pe teritoriul Republicii Armenia.**

Legea revizuită privind Registrul național de evidență a populației, adoptată în iulie 2025, va moderniza și va unifica registrul de evidență a populației din Armenia și cadrul juridic al acestuia. Legea introduce un registru național de evidență a populației unificat, centralizat și digital, care cuprinde toate persoanele aflate în situație de ședere legală în Armenia, inclusiv resortisanții străini, apatrizii, refugiații și solicitanții de azil (*a se vedea secțiunea 3 de mai sus*). Resortisanții străini și apatrizii vor beneficia de aceleași drepturi și vor avea aceleași obligații ca și cetățenii armeni în ceea ce privește registrul populației, iar codurile de identificare pentru serviciile publice le vor fi atribuite în același mod ca și cetățenilor armeni. Se preconizează că noul registru digital va deveni operațional la 1 ianuarie 2027.

7.2 Condițiile și procedurile pentru emiterea documentelor de călătorie și de identitate

- **Consolidarea cadrelor juridice și instituționale care să asigure instituirea unui sistem eficace și pe deplin funcțional pentru eliberarea documentelor de călătorie și de identitate fără discriminare, inclusiv pentru femei, copii, persoane cu handicap, persoane strămutate, persoane care aparțin minorităților sau persoane aflate într-o situație vulnerabilă.**

Noua lege unificată privind documentele de identitate, în curs de finalizare, a fost elaborată în conformitate cu principiul nediscriminării. Legea va stabili un cadru juridic coerent și favorabil incluziunii care să reglementeze eliberarea și utilizarea tuturor documentelor de identitate în Armenia începând cu toamna anului 2026 (*a se vedea secțiunea 4 de mai sus*). Aceste documente vor fi pe deplin conforme cu standardele OACI.

Noile birouri centrale pentru eliberarea documentelor de identitate, care urmează să fie complet renovate, sunt proiectate astfel încât să fie pe deplin accesibile persoanelor cu dizabilități. Cu toate acestea, multe dintre birourile descentralizate sunt în prezent inaccesibile persoanelor cu handicap. În plus, procedurile actuale împiedică accesul deplin la serviciile de stare civilă și la serviciile de eliberare a documentelor pentru persoanele cu dizabilități psihosociale sau intelectuale, ceea ce riscă să excludă persoanele vulnerabile și marginalizate de la accesul efectiv la documente de identitate.

7.3 Drepturile cetățenilor, inclusiv protecția minorităților

- **Adoptarea unei legi cuprinzătoare privind combaterea discriminării, astfel cum au recomandat organismele de monitorizare ale ONU și ale Consiliului European, pentru a promova egalitatea și a asigura o protecție eficace împotriva discriminării, inclusiv înființarea unui organism specific de promovare a egalității.**

Guvernul Armeniei pregătește un proiect de lege privind prevenirea discriminării și protecția împotriva

acesteia. Potrivit informațiilor primite de la autoritățile armene, acesta urmărește să prevină discriminarea și să asigure egalitatea de tratament și de șanse în exercitarea drepturilor, a libertăților și a obligațiilor pentru toate persoanele, precum și să prevină discriminarea în conformitate cu standardele internaționale. Acesta va defini discriminarea și diferitele sale forme și va stabili o listă de caracteristici protejate.

În temeiul cadrului instituțional avut în vedere, Apărătorul drepturilor omului din Armenia ar urma să își asume rolul de organism de promovare a egalității. Mandatul său ar include monitorizarea respectării legislației antidiscriminare și promovarea egalității de tratament, prevenirea încălcării dreptului de a nu fi supus discriminării, precum și protejarea drepturilor victimelor discriminării.

- **Semnarea, ratificarea și transpunerea în legislația națională a documentelor juridice relevante ale ONU și ale Consiliului Europei care promovează egalitatea și abordează combaterea discriminării, ținând seama de dispozițiile Convenției ONU „privind statutul apatrizilor” și de recomandările permanente ale Consiliului Europei privind Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare. Consolidarea politicilor pentru asigurarea incluziunii socioeconomice a persoanelor strămutate.**

Armenia este parte cu drepturi depline la Convenția ONU din 1951 privind statutul refugiaților și la Protocolul din 1967 la aceasta, la Convenția din 1954 privind statutul apatrizilor și la Convenția din 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie. Aceste instrumente obligă Armenia din punct de vedere juridic să asigure drepturi precum accesul la locuri de muncă, locuințe, educație, asistență socială și documente de identitate pentru persoanele strămutate și apatrizi. Proiectul de lege privind apatrizii este în curs de finalizare. Acesta reglementează procedura de determinare a statutului de apatrid în Armenia, reglementează procedurile de expulzare și abordează aspecte legate de documente în conformitate cu tratatele internaționale ratificate de Armenia. Proiectul de lege garantează drepturile, libertățile și obligațiile apatrizilor în conformitate cu convențiile Organizației Națiunilor Unite. Pe parcursul procedurii prevăzute în proiect, principiile interesului superior al copilului, nediscriminării, respectării drepturilor fundamentale și respectării standardelor internaționale sunt susținute în mod explicit.

Guvernul Armeniei a elaborat un proiect de lege privind minoritățile naționale, care urmează să fie adoptat de parlament. Obiectivul acestuia este de a garanta protecția drepturilor minorităților naționale și de a promova integrarea acestora în conformitate cu standardele internaționale. Proiectul de lege vizează alinierea legislației Armeniei la Convenția-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale și la Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare. În urma recomandărilor formulate într-un aviz comun al Consiliului Europei și al Comisiei de la Veneția din 2024, proiectul a făcut obiectul unor ample consultări publice. Proiectul de lege garantează drepturile minorităților naționale de a-și păstra și dezvolta tradițiile, limba și cultura. Aceasta subliniază importanța dialogului intercultural și a utilizării libere a limbilor minoritare în învățământul public. De asemenea, stabilește responsabilitățile organismelor autonome de stat și locale în ceea ce privește minoritățile naționale, inclusiv obligațiile de a facilita participarea acestora la procesele decizionale.

Armenia a semnat, fără a ratifica încă, Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Țara a înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea legislației și a politicilor sale naționale la cerințele convenției.

Cadrele juridice și instituționale pentru protecția copilului în Armenia s-au îmbunătățit treptat. Legea privind drepturile copilului și sistemul de protecție a copilului, adoptată în octombrie 2025, introduce definiții juridice ale abuzului asupra copiilor, ale hărțuirii, ale exploatarei și ale neglijării copiilor și urmărește să stabilească un cadru cuprinzător pentru protecția drepturilor copiilor. În paralel, proiectul de program privind protecția drepturilor copilului pentru perioada 2024-2029 (care este încă în curs de aprobare de către guvern) și strategia privind demografia pentru perioada 2024-2040 (aprobată în octombrie 2024) extind domeniul de aplicare al politicilor de protecție a copilului la toți copiii, depășind abordarea anterioară, mai restrânsă, care se concentra asupra copiilor aflați în situații vulnerabile. Reformele propuse acordă prioritate îngrijirii în familie în detrimentul instituționalizării, recunosc copiii care sunt martori ai violenței domestice ca victime și consolidează protecția copiilor prin muncă.

Protecția împotriva exploatării sexuale a minorilor și a abuzurilor sexuale asupra copiilor a fost consolidată în continuare în urma ratificării de către Armenia, în 2020, a Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. Această etapă a stabilit un temei juridic mai clar pentru abordarea exploatării sexuale a copiilor și a abuzului sexual asupra copiilor. Realizarea de progrese suplimentare ar necesita adoptarea unei strategii pentru prevenirea și combaterea abuzului asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, precum și crearea unor mecanisme de raportare accesibile, confidențiale și adaptate copiilor, care să le permită acestora să raporteze violența și abuzurile în condiții de siguranță.

În urma ajutorului de urgență inițial, autoritățile au depus eforturi substanțiale în vederea integrării pe termen lung a celor peste 115 000 de armeni din Karabah strămutați. Persoanelor strămutate li s-a acordat statutul de protecție temporară și au beneficiat de programe de sprijin guvernamental. Astfel de programe au inclus ajutoare bănești, subvenții pentru chirie și utilități, sprijin pentru achiziționarea unei locuințe, precum și acces gratuit la educație, asistență medicală și servicii sociale. Programul privind chiriile și utilitățile a asigurat o acoperire universală pentru toți armenii din Karabah aflați în situație de strămutare până în iunie 2025, moment după care a fost înlocuit cu o asistență specifică. Peste 16 000 de copii strămutați au fost înscriși în școlile armene. Autoritățile au promovat, de asemenea, dobândirea cetățeniei armene prin campanii de sensibilizare și proceduri accelerate de acordare a cetățeniei pentru armenii din Karabah. În pofida acestor eforturi, integrarea pe termen lung a populației afectate rămâne o provocare semnificativă.

- **Stabilirea unor condiții echitabile și transparente pentru dobândirea cetățeniei armene, care să abordeze totodată provocările legate de facilitarea naturalizării și a dublei cetățenii armene și să reducă riscul de abuz în cadrul unui eventual viitor regim fără vize. Abținerea de la instituirea unui sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori.**

Modificările recente aduse Legii privind cetățenia, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2026, au digitalizat anumite etape ale procedurii de dobândire a cetățeniei, fără a modifica criteriile de eligibilitate. Guvernul Armeniei intenționează să adopte anul acesta o strategie privind migrația și cetățenia.

Condițiile existente pentru dobândirea cetățeniei armene se bazează pe nivelul de integrare a solicitantului în societatea armeană și includ cerințe legate de reședință, competențe lingvistice și cunoștințe generale. Aceste condiții nu se aplică etnicilor armeni, care beneficiază de o procedură simplificată de naturalizare.

În temeiul actualei Legi privind cetățenia, derogările de la cerința privind reședința de trei ani se aplică persoanelor de etnie armeană, soților cetățenilor armeni și părinților sau copiilor cetățenilor armeni. Cetățenia poate fi acordată, de asemenea, în mod colectiv în cazul repatrierii sau al returnărilor pe scară largă. Deși legea interzicea inițial dubla cetățenie, modificările ulterioare au introdus o acceptare limitată a dublei cetățenii, în special pentru armenii care locuiesc în străinătate.

Cadrul legislativ existent include criterii de eligibilitate clar definite pentru naturalizare, disponibilitatea căilor de atac pentru cererile respinse și garanții pentru apatrizi și drepturile copiilor. Cu toate acestea, legea acordă puteri discreționare excesiv de largi în cazuri excepționale, este lipsită de transparență procedurală și conține ambiguități legate de dubla cetățenie care rezultă din neconcordanțele dintre dispozițiile legislative mai vechi și practica mai recentă.

Autoritățile armene revizuiesc, de asemenea, dispozițiile legale pentru obținerea unui permis de ședere în schimbul unor investiții. Cadrul juridic actual permite acordarea unui permis special de ședere pe zece ani etnicilor armeni și străinilor care desfășoară activități economice sau culturale în Armenia. Armenia nu intenționează să introducă un sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori.

- **Elaborarea și adoptarea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune privind drepturile omului, urmărind în mod activ respectarea recomandărilor și a standardelor, în special în ceea ce privește egalitatea și combaterea discriminării, drepturile minorităților, protecția datelor cu caracter personal, accesul efectiv la justiție și libertatea religioasă de către organismele ONU, OSCE/ODIHR, CoE și Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței și alte organisme internaționale din domeniul drepturilor omului.**

Termenul pentru Strategia națională a Armeniei pentru protecția drepturilor omului și planul de acțiune aferent pentru perioada 2023-2025 a fost la sfârșitul anului trecut. Strategia și planul de acțiune au acoperit o gamă largă de domenii, inclusiv egalitatea și nediscriminarea, libertatea religioasă, accesul la justiție, prevenirea torturii și dreptul la sănătate. Acestea s-au bazat în mare măsură pe recomandările emise de organisme internaționale precum Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite, Consiliul European și OSCE. În loc să elaboreze o nouă strategie de sine stătătoare privind drepturile omului, autoritățile intenționează să integreze acest domeniu ca unul dintre pilonii unei strategii naționale mai ample privind reforma sectorului justiției, care urmează să fie adoptată în a doua jumătate a anului 2026.

Armenia a adoptat o strategie de punere în aplicare a politicii de gen pentru perioada 2025-2028 în aprilie 2025. Strategia se aliniază la standardele internaționale, inclusiv la Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, la Platforma de acțiune de la Beijing, la obiectivele de dezvoltare durabilă și la Convenția de la Istanbul. Strategia urmărește să asigure drepturi și oportunități egale pentru femei și bărbați în toate sferele vieții publice prin abordări participative și bazate pe dovezi. În mai 2025, Armenia a adoptat cel de al treilea plan național de acțiune privind femeile, pacea și securitatea pentru perioada 2025-2027, elaborat în conformitate cu Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite.

Pentru a îmbunătăți accesul la justiție, autoritățile armene au adoptat o serie de măsuri menite să reducă volumul de cauze judiciare. Printre aceste măsuri se numără modificări legislative care permit transferul anumitor cauze către avocați sau mediatori, precum și o creștere atât a numărului de judecători, cât și a salariilor acestora, cu scopul de a accelera prelucrarea cauzelor. În cadrul reformelor judiciare și legislative, a fost introdus un sistem judiciar electronic unificat, care a redus semnificativ numărul cauzelor civile restante. Centrul de arbitraj și mediere din Armenia, înființat în 2023, promovează mecanisme alternative de soluționare a litigiilor, iar medierea obligatorie a fost introdusă pentru anumite categorii de cauze de dreptul familiei.

Deși se recurge tot mai des la măsuri alternative, utilizarea pe scară largă a arestului preventiv continuă să fie un motiv de îngrijorare. În octombrie 2025, 50,8 % dintre persoanele deținute în penitenciare erau persoane aflate în arest preventiv. Acesta este, de asemenea, un factor principal al supraaglomerării în instituțiile penitenciare. În conformitate cu o hotărâre a Curții Constituționale, instanțele au în prezent obligația, după o anumită perioadă, să evalueze eforturile depuse de organele de anchetă pentru a preveni prelungirea nejustificată a arestării preventive. În cadrul procedurilor penale, rolul psihologilor a fost consolidat, iar participarea acestora este în prezent obligatorie în cazurile în care sunt implicați minori sau persoane cu handicap. Înregistrarea video a interogatoriilor a devenit, de asemenea, obligatorie, fiind susținută de utilizarea camerelor purtate pe corp de către investigatori.

În luna mai 2025, Armenia a trecut prin cel de-al patrulea ciclu al evaluării periodice universale. Guvernul a susținut majoritatea celor 265 de recomandări primite, în timp ce a luat act de (adică nu a susținut) 16 recomandări. În raportul său din 2023, Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței a recomandat autorităților armene să ia măsuri într-o serie de domenii, inclusiv sprijinirea activităților de sensibilizare, în cooperare cu Apărătorul drepturilor omului și cu reprezentanții relevanți ai societății civile, cu privire la importanța diversității și a toleranței în societate, în vederea prevenirii și combaterii discursurilor de incitare la ură, a violenței motivate de ură și a tuturor formelor de discriminare.

Pe baza constatărilor de mai sus, se recomandă ca, în ceea ce privește criteriile de referință din cadrul componentei 4 referitoare la **relațiile externe și drepturile fundamentale** (prima etapă), autoritățile armene:

- să se asigure că persoanele cu dizabilități fizice, psihosociale sau intelectuale au acces deplin la sistemul de eliberare a documentelor de călătorie și de identitate;
- să adopte Legea privind prevenirea discriminării și protecția împotriva acesteia, în conformitate cu standardele internaționale și europene și cu recomandările Consiliului Europei;
- să pună la dispoziția viitorului organism de promovare a egalității, care urmează să fie înființat în temeiul legii privind combaterea discriminării, resurse financiare și umane suficiente și sustenabile pentru a-și îndeplini mandatul, inclusiv pentru funcțiile de investigare, monitorizare și soluționare a litigiilor;
- să adopte Legea privind minoritățile naționale, care să asigure drepturile minorităților naționale de a-și păstra și dezvolta tradițiile, limbile și cultura, punând un accent deosebit atât pe utilizarea liberă a limbilor minoritare în învățământul public, cât și pe participarea semnificativă a reprezentanților minorităților naționale la procesele decizionale de la nivel național și local;
- să alinieze pe deplin cadrul legislativ al Armeniei la dispozițiile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și să asigure adoptarea și punerea în aplicare a măsurilor juridice, instituționale și de politică necesare, inclusiv a mecanismelor de protecție a victimelor, a consolidării capacităților profesioniștilor relevanți și a inițiativelor susținute de sensibilizare;
- să pună în aplicare Legea privind drepturile copilului și sistemul de protecție a copilului, adoptată în octombrie 2025, și să adopte programul cuprinzător privind protecția drepturilor copilului pentru perioada 2024-2029, asigurându-se că toți copiii, inclusiv copiii cu handicap și copiii aflați în îngrijire alternativă, sunt protejați împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv împotriva traficului, în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv cu Convenția de la Haga din 1996 privind protecția copiilor;
- să elaboreze o strategie cuprinzătoare de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor, în conformitate cu Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, asigurând disponibilitatea unei justiții adecvate vârstei, accesibile, confidențiale și adaptate copiilor, mecanisme de raportare și sprijin pentru copiii victime și martori;
- să modifice Legea privind cetățenia pentru a aborda chestiunile nesoluționate legate de naturalizare și de dubla cetățenie a etnicilor armeni, asigurând instituirea unor garanții clare pentru a preveni orice potențial abuz în contextul unui viitor regim al UE de călătorii fără viză;
- să se abțină de la introducerea unui sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori și să se asigure că niciun sistem de acordare a dreptului de ședere pentru investitori nu constituie o cale nejustificată către obținerea cetățeniei;
- să efectueze o evaluare cuprinzătoare a impactului punerii în aplicare a strategiei de protecție a drepturilor omului pentru perioada 2023-2025 și să elaboreze și să adopte o strategie ulterioară în timp util și în mod incluziv.

8. Evaluare globală și etapele următoare

În conformitate cu metodologia stabilită, Comisia a evaluat punerea în aplicare a planului de acțiune privind liberalizarea vizelor (PALV) de către Armenia pe baza informațiilor și a documentelor legislative și de politică relevante furnizate de autoritățile armene. Evaluarea documentară a fost completată de o evaluare la fața locului efectuată de serviciile Comisiei și de Serviciul European de Acțiune Externă, cu asistență din partea experților din statele membre ale UE, Frontex și Delegația UE în Armenia.

Comisia monitorizează, de asemenea, progresele înregistrate de Armenia prin intermediul Comitetului mixt UE-Armenia de facilitare a eliberării vizelor, al Comitetului mixt UE-Armenia privind readmisia, al Subcomitetului UE-Armenia pentru justiție, libertate și securitate și al dialogului privind drepturile omului. În toate aceste cadre există un nivel avansat de dialog și cooperare între UE și Armenia.

Pe baza celor de mai sus, Comisia consideră că Armenia a înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a criteriilor de referință relevante pentru prima etapă (cadrul legislativ și de politică) a PALV, având în vedere că PALV a fost transmis în mod oficial autorităților armene abia în noiembrie 2025. Primul set de criterii de referință din cadrul componentei 1 (securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice) și – în cadrul componentei 2 (gestionarea migrației) – se află deja într-un stadiu avansat de realizare. Armenia înregistrează, de asemenea, progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a primului set de criterii de referință legate de celelalte domenii de politică acoperite de componenta 2 (gestionarea integrată a frontierelor, azilul), componenta 3 (ordinea publică și securitatea) și componenta 4 (relațiile externe și drepturile fundamentale) din PALV.

Constatările acestui prim raport intermediar al Comisiei vor fi prezentate Parlamentului European și Consiliului. Aceste constatări vor fi, de asemenea, prezentate și discutate de Comisie cu autoritățile armene în cadrul următoarei reuniuni la nivel de înalți funcționari. Comisia va continua să sprijine Armenia în punerea în aplicare a PALV, inclusiv prin asistență tehnică și financiară specifică din cadrul Planului de reziliență și creștere pentru Armenia, care se află în curs de implementare. Comisia va monitoriza activ îndeplinirea tuturor criteriilor de referință din cadrul celor patru componente ale PALV, cu sprijinul experților din statele membre ale UE. În perioada următoare vor fi organizate misiuni de evaluare suplimentare ale UE în Armenia, în vederea evaluării progreselor înregistrate de autoritățile armene în îndeplinirea tuturor criteriilor de referință în prima etapă. Recomandările incluse în prezentul raport ar trebui să servească drept ghid pentru autoritățile armene în vederea eliminării lacunelor identificate. Această monitorizare va sta la baza viitoarelor rapoarte pe care Comisia le va prezenta Parlamentului European și Consiliului cu privire la progresele înregistrate de Armenia în punerea în aplicare a PALV.